

bragt, et gunstigt Varsel for dets Fremtid. Det er i disse Dage netop 25 Aar siden, at Amtsraadene første Gang traadte i Virksomhed — Sogneforstanderskaberne vare allerede traadte i Virksomhed et Par Aaender tidligere —, og jeg erindrer endnu godt den Glæde og den Iver, hvormed man rundt omkring i Landet tog fat paa Opfyldelsen af det Hverv, som saaledes var blevet Folket overdraget. Blandt alle de Love, som vi have seet udkomme siden 1830, troer jeg, at der kun er meget faa, der have udøvet en saa gavnlig Virkning og Indfyldelse som vore kommunale Love. Man har i Tidens Løb omændret dem ikke lidet og undergivet dem saadanne Modificationer, som vare en ligefrem Følge af den Udvikling, der har fundet Sted her i Landet siden 1848, men man har dog ikke derved forladt det Grundlag, som var givet i de første kommunale Love. Jeg troer nu vel ikke, at man kan betragte det foreliggende Lovforslag som en Afslutning af vor kommunale Lovgivning, men jeg haaber, at det maa blive betragtet som et Hvildepunkt, paa hvilket man vil dvæle i flere Aar. Jeg haaber, at saavel Regjeringen som Repræsentationen ville lade det, som nu maatte blive vedtaget her i Rigsdagen, henstaae urokket i en heel Deel Aar, for at Folket kan lære det nogle at kjende og lære at benytte det paa en hensigtsmæssig og fornuftig Maade. — Jeg troer, at man ogsaa afhyder det andet Thing Anerkjendelse og Tak for den Maade, hvorpaa det har behandlet Regjeringens Forslag, og for den Skikkelse, hvori det nu foreligger for Lands-thinget. Sammenligner man Regjeringsudkastet med Lovforslaget, som det for Dieblittet foreligger, kunde det vel synes, som om de vare væsentligt forskellige fra hinanden, men ved nærmere Undersøgelse vil man dog finde, at det hovedsagelig kun er i Formen, at de ere forskellige, og at de derimod iøvrigt i alt Væsentligt ere overensstemmende, og at det er den samme Grundtanke, der gaaer igjennem dem begge. Hvad Formen angaaer, da kan jeg ikke nægte, at jeg langt foretrækker den Form, hvori Forslaget er kommet til os fra Folkethinget, for den, som Regjeringens Udcast havde; den er klar og tydelig og let overfue-

lig, og den indeholder samlede alle Bestemmelser, som angaae de kommunale Bestyrelseres Sammensætning, Forretningsførelse, Virksomhed og Mynbigthed, medens den sætter alle andre hidtil gjældende Bestemmelser ud af Kraft. Dette har for os Landmænd, som fortrinsviis skulle benytte Love som den her foreslaaede, en meget væsentlig Betydning og letter os i høi Grad vort Arbeide. — Man maa nu imidlertid ikke af disse Udtalelser, som jeg her har tilladt mig at fremsætte, slutte, at jeg i Gæt og Alt tiltræder eller kan tiltræde det foreliggende Lovforslag. Der er navnlig eet væsentligt Punkt i samme, med Hensyn til hvilket jeg har en fra Forslaget aldeles afvigende Anskuelse, paa hvilket jeg vil tillade mig at henlede det høie Things Opmærksomhed. Skulde min Anskuelse finde Anklang her i Thinget, haaber jeg, at det vil blive taget under nogle Overveielse og Drøftelse, om der ikke maatte være Anledning til at søge de paagjældende Bestemmelser i Forslaget forandrede; selv om der derved bevirkes en Tilbagefendelse af Lovforslaget til det andet Thing, nærer jeg dog det Haab, at dette ikke vil forhindre, at Lovforslaget bliver gennemført endnu i denne Session.

Det Punkt, som jeg væsentligst har for Die, er Præstens Stilling til Fattigvæsenet og Skolevæsenet. Efter den hidtil bestaaende Lovgivning er Præsten jo Formand eller Forretningsfører i Sager, der henhøre til Fattig- og Skolevæsenet. Heri er der imidlertid gjort en meget væsentlig Forandring ved Bestemmelserne saavel i Regjeringsudkastet som i Forslaget, saaledes som det nu foreligger, idet Præsten ifølge disse ikke vil blive stillet synderlig anderledes til de nævnte Institutioner end enhver anden Behøver af Communen. Det er nu min Overbevisning, at Præsten er den naturlige Formand for og Styrrer af Fattigvæsenets Anliggender i Landcommunerne. Den Mand, som er bestillet til at forkynde Guds Ord i Menigheden, har ogsaa den Pligt at gaae omkring i sin Menighed og at søge at trøste de Syge og Sorrigfulde, og han kommer derved paa en ganske egen, nær og inderlig Maade i Berøring med de Fattige. Det er vel ikke noget Privilegium for de Rige og Velhavende